

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență (BA)
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria arheologiei HLM1505						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. David-Timotei Petruț						
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	III.	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	4	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual			64		
3.8 Total ore pe semestru			120		
3.9 Numărul de credite			5		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Acumulare de cunoștințe privind stadiul cercetării arheologice din țară și străinătate • Cunoașterea diferitelor metode de lucru, schimbarea și dezvoltarea acestora • Cunoașterea unor publicații de bază pentru diferite teritorii și epoci
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Dorința pentru perfecționarea profesională; • Să se poată folosi de informațiile dobândite în activitatea sa de specialitate

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul dorește să prezinte apariția și dezvoltarea arheologiei. Se urmărește modificarea conceptului de arheologie, se prezintă metodele folosite în diferite perioade, schimbarea acestora, deci drumul făcut până ce a devenit știință adevărată. Sunt trecute în revistă principalele paradigme și curente din arheologie, precum și marile descoperiri arheologice, respectiv personajele marcante ale disciplinei.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea istoriei acestei științe, pentru a învăța din greșelile înaintașilor și a însuși acele metode care s-au dovedit, până acuma, optime

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere	Proiecții multimedia.	
2. Arheologia în contextul evoluției teoriei și practicii științifice	Proiecții multimedia	
3–4. Începutul lent: evoluția anticarismului din perioada Greciei clasice până la revoluția științifică din secolul al XVII-lea	Proiecții multimedia.	
5–6. Iluminismul și arheologia: începuturile arheologiei clasice	Proiecții multimedia.	
7–8. Arheologia în secolul al XIX-lea: debutul perioadei științifice (mișcarea evoluționistă)	Proiecții multimedia.	

9. Curentul difuzionist (prima jumătate a secolului al XX-lea)	Proiecții multimedia.	
10. Anticarismul din Transilvania până la sfârșitul secolului al XIX-lea	Proiecții multimedia.	
11. Arheologia din Transilvania în timpul școlii conduse de către Pósta Béla (1899–1919) și în perioada interbelică	Proiecții multimedia	
12. Impactul metodelor de datare absolută la mijlocul secolului al XX-lea	Proiecții multimedia	
13. Mișcarea procesuală și postprocesuală	Proiecții multimedia	
14. Arheologia și ideologiile politice	Proiecții multimedia	

Bibliografie:

- *** *Magyar régészet az ezredfordulón*, Budapest, 2003
- Alföldy G., Theodor Mommsen és a római felirattan utolsó 150 éve, *AETAS* 19/2, 2004, 193–209.
- Bodor A., Erdély ókori történetének kutatása a XIX. Század közepéig, *Erdélyi Múzeum* LVII / 3–4, 1995, 56–81.
- Bodor A., Erdély ókori történetének kutatása a XIX. század közepétől az első világháború végéig. In: *Emlékkönyv Jakó Zsigmond születésének nyolcvanadik évfordulójára*, Kolozsvár 1995, 78–100.
- Ceram, W. *Ceram: A régészet regénye*. Budapest, 1975
- Erdősi Péter: „A magyarság antik hagyományai”: Észrevételek a nemzeti kultúra és az ókori örökség viszonyáról Kardos Tibor 1942-es esszéje kapcsán. In: Czoch G., Klement J., Sonkoly G. (szerk.): *Az Atelier-iskola: Tanulmányok Granasztói György tiszteletére*, Budapest 2008, 195–204.
- Gáll E., Roska Márton és az erdélyi régészet (tegnap és ma). Kritikai megjegyzések az erdélyi örmény-magyar tudós kora középkori tanulmányaihoz, *Dolgozatok, Új Sorozat* VI–VII. (XVI–XVII), 2011–2012, 27–57.
- Gyenis Gy., Hajdu T., *Emberré válás. Az ember biológiai és kulturális evolúciója*, Budapest 2017.
- Langó P., *Amit elrejt a föld... A 10. századi magyarság anyagi kultúrájának régészeti kutatása a Kárpát-medencében*, Budapest 2007.
- László A., *Kelkezés a régészetben. A radiokarbon kormeghatározás*, Kolozsvár 2008.
- Liegrfried, O.: *Elsüllyedt városok. Kirándulás a régészet birodalmában*, Budapest, 1966
- Magnusson, Magnus: *Ásóval a Biblia nyomában*, Budapest, 1985
- Mayor, Adrenne: *Az ókor régészei*, Debrecen, 2000
- Molnár Zs., *A kőkortól a bronzkorig. Az ősrégészeti kutatás elméleti alapjai*, Kolozsvár 2014.
- Pallag Z., Pósta Béla és a Magyar Keleti Archaeológiai Intézet terve, *A debreceni Déri Múzeum Évkönyve* 2002–2003, 117–132.
- Parrot, André: *Aventura arheologiei*, București, 1981
- Petruț, D., Dialogul imperiilor. Interferențe ideologice în cercetarea Daciei romane în perioada monarhiei Austro-Ungare (1867–1918). In: A. Dobos, D. Petruț, S. Berecki, L. Vass, Sz. P. Pánczél, Zs. Molnár-Kovács, P. Forisek (eds.), *Archaeologia Transylvanica. Studia in honorem Stephani Bajusz*, Opitz Archaeologica 8, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Budapest 2016,

391–400.

- Renfrew, C., *A civilizáció előtt. A radiokarbon-forradalom és Európa őstörténete*, Budapest 1995.
- Renfrew, Colin–Bahn, Paul: *Régészet. Elmélet, módszer és gyakorlat*, Budapest 2005.
- Trigger, Br., *A History of archaeological thought*, Cambridge 1989.
- Trigger, Br., Alternative archaeologies: nationalist, colonialist, imperialist, *Man*, New Series, 19/3, 1984, 355-370.
- Vincze Z., *A kolozsvári régészeti iskola a Posta Béla-korszakban (1899–1919)*, Kolozsvár 2014.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Capacitatea de a lucra în domeniul arheologiei
- Capacitatea de a lucra în domeniul cultural și turistic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursului și al bibliografiei	E Examen scris din subiecte bazate pe materia predată și bibliografie	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
• Notă de trecere			

Data completării

29.03.2020

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. dr. David-Timotei Petruț

Data avizării în departament

31.03.2020

Semnătura directorului de departament

Conf. univ. Nagy Robert-Miklos

